

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

**СЕЛЯНОЦЕНТРИЧНИЙ ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ
РЕВОЛЮЦІЇ 1917 – 1921 РР.: АГРАРИЗМ**

монографія

Черкаси – 2021

УДК 94:323.27>::[329.7:332.2.021.8](477)''1917/1921''

C29

ISBN 978-966-353-489-3

Рекомендовано до друку вченою радою Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 2 від 26.10.2021).

Корновенко С. В., Глібішук М. В., Ільницький В. І., Компанієць О. В., Лозовий В. С., Пасічна Ю. Г., Тельвак В. П. Селяноцентричний феномен Української революції 1917 – 1921 рр.: аграризм: монографія. Черкаси, 2021. – 244 с.

Рецензенти:

Ковальова Н. А. – доктор історичних наук, професор кафедри філософії та українознавства Українського державного хіміко-технологічного університету.

Морозов А. Г. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри археології та спеціальних історичних дисциплін Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Монографія містять результати досліджень, проведених за грантом Національного фонду досліджень України «Аграризм: селяноцентричний феномен Української революції 1917 – 1921 рр.» (реєстраційний номер 2020.02/0120).

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Наукова рецепція аграризму – селяноцентричного феномену	9
1.1 Аграризм як селяноцентричний феномен країн Центральної та Південно-Східної Європи другої половини XIX – першої третини XX ст.: наукове осмислення явища (С.В. Корновенко, В.П. Тельвак).....	9
1.2 Український аграризм у період Української революції (1917 – 1921 рр.): обставини формування (С.В. Корновенко).....	20
1.3 Загальноєвропейські причини, особливості формування східноєвропейського аграризму (В. І. Ільницький, М. В. Глібшук, О. В. Компанієць).....	28
Розділ 2 Аграристські за змістом практики вирішення аграрного питання у період Української революції 1917 – 1921 рр.	44
2.1 Урядові аграристські практики вирішення аграрного питання у період Української революції (1917 – 1921 рр.) (С.В. Корновенко, В.П. Тельвак).....	44
2.2 Селянські аграристські підходи та практики вирішення аграрного питання у період Української революції 1917 – 1921 рр. (В.С. Лозовий).....	52
2.3 Революційність селянства країн Центральної та Південно-Східної Європи, України (Ю. Г. Пасічна).....	62
2.4 Вирішення аграрного питання у селянських республіках (О.В. Компанієць).....	78
Розділ 3 Інтелектуальний та громадсько-політичний селяноцентричний дискурс другої половини XIX – початку XX ст.	99
3.1 Хутірська філософія П. Куліша: біля джерел українського аграризму (С.В. Корновенко).....	99
3.2 Аграристський дискурс М. Грушевського (С.В. Корновенко, В.П. Тельвак).....	115
3.3 Інтелектуальні підстави українського аграризму революційної епохи: В. Липинський (С.В. Корновенко, Ю. Г. Пасічна).....	150
3.4 Інтелектуальна спадщина Г. Сіманціва: український аграризм (С.В. Корновенко).....	167
3.5 Ідеологія східноєвропейського аграризму в програмних положеннях чехословацьких і українських політичних партій за умов суспільно-політичних потрясінь початку XX ст. (С.В. Корновенко).....	185
Висновки	196
Список використаних джерел та літератури	208